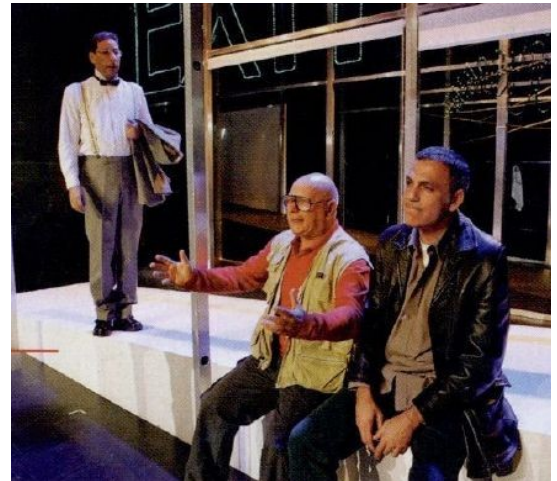

שתיקת הניצולים

"בת-ים – טיקוצ'ין", מפעל משותף של "התיאטרון העכשווי" מוורוצלב, תיאטרון "הבימה" ומכון אדם מיצקייביץ', מורכב משתי הצגות, שמחברות בתפאורה משותפת ובנושא היחסים הפולנים-ישראלים המורכבים. המחזות הוצגו ביחד בוורוצלב, אך לרוב יוצגו בנפרד בפולין ובשראל. באחד המחזות, שהוא פרי עבודתם של המחזאי עמית אפשטיין, הבמאית יעל רונן ושחקנים של "התיאטרון העכשווי", מסעו של ניצול שואה מטיקוצ'ין, יעקב קוז'יץ', מהווה הזדמנות להציג סטריאוטיפים פולנים-ישראלים, וכן עימות עם ההיסטוריה של השואה, המודחקת ומושתקת ע"י הניצולים. השתיקה עוברת מדור לדור, הורסת אנשים ומשפחות שלמות. המחזה השני, שעוצב ע"י המחזאי פבל דמירסקי, הבמאי מיכאל זאדארה ושחקנים של "הבימה", מספר על קבוצת עיתונאים והיסטוריונים מוורשה שמגיעים לטיקוצ'ין על-מנת למנוע הענקת מדליה של "צדיק אומות העולם" לתושבת טיקוצ'ין (שלכאורה הצילה את יעקב קוז'יץ'), שלדעתם לא מגיעה לה. אך ככל שהם חודרים לנבכי ההיסטוריה, כך הם פחות בטוחים בצדקתם. שני הצוותים הצליחו להסתכל על היחסים הפולנים-ישראלים בלי תקינות פוליטית, בכנות כואבת שמשוככת רק חלקית ע"י חוש הומור. הם הצליחו להראות גם שהיום לא ניתן כבר להגיע לאמת של זמן המלחמה, שהיא עקרונית ליחסים בינינו. היא משובשת ע"י מצבים בודדים, ע"י בחירות שבהן הצלת אדם אחד הייתה כרוכה בגזר דין מוות למישהו אחר. האם זה מעניין מישהו בכלל? הרבה יותר קל להסתובב בעולם עם גיטות של תקינות פוליטית וסטריאוטיפים שטוחים.

השחקנים הישראלים יגאל שדה, מיכאל כורש ודב רייזר בחזרה לקראת ההצגה "טיקוצ'ין" (צילום : פבל חאבאלי)